

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 250.— L.

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.
Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
dr. Szász Ferenc.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CLUJ,
Strada Baron L. Pop 5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

Gyulafehérvári évforduló.

Február 27-én, hétfőn nagy és fényes ünnepség zajlott le Gyulafehérváron. Őfelsége II. Károly király aláírásával szentesített új alkotmány egy évvel ez-

Őfelsége II. Károly király.

ország minden részéből nemcsak a hivatali méltóságok, hanem a román nép képviselői is felvonultak. Az ünnepségek előtt Balan erdélyi görögkeleti metropolita és Alexandru erdélyi görögkatolikus erdélyi metropolita pásztorlevelet bocsátottak ki, amelyben rámutattak arra, hogy a multban nem volt olyan kormányhatározat, olyan személyiség, hatóság, erkölcsi érték, melyet ne kezdett volna ki a kétség. Veszélyben voltak a törvények és maga az alkotmány is. A régi rendszerrel szakított Őfelsége s megtalálta a célravezető utat, amelyen kivezetheti országát a széthuzásból, az erőket gyengítő zürzavarból s bölcsen vezeti népét előre.

A pásztorlevél azután felhívja Erdély népét, hogy tömegesen vegyenek részt a gyulafehérvári ünnepségen, ahol az egész nemzet lerója háláját és elismerését Őfelsége, II. Károly király iránt. Nagy eseményeknél az egyház mindig ott állott a nemzet mellett támogatásával és áldásával. Most is részt vállalt az ünnepségekben, mert ez nem politikai kezdeményezés, nem szolgál önző célokat, hanem egy magasabb és tisztább erkölcsi parancsot és küzdelmet. A pásztorlevél azal végződik: jöjjetek főpásztoraitok köré, jöjjetek tárt lélekkel, hozzátok el hódolatotokat és hűségteket annak, aki országunk legbölesebb atyja és vezetője, Őfelsége II. Károly királynak. Meggyőződésünk, hogy a nemzeti újjászületés nagy műve csak úgy válhat teljessé, ha ez az épület népünk akaratán nyugszik, de hisszük azt is, hogy Erdély népe meg fogja érteni az idők parancsát.

előtt lépett életbe. Az új alkotmány az újjászülető ország fejlődésében történelmi jelentőséget nyert, mert nemcsak gazdasági és politikai téren biztosította a haladást, nemcsak a közélet megtisztulását eredményezte, hanem egységet is teremtett. A gyulafehérvári ünnepségre az

A gyulafehérvári ünnepség alkalmából Őfelsége II. Károly király is kiált-

ványt intézett az ország népéhez. Ime a kiáltvány szövege:

— Románok! Egyetlen gondolat, a népem iránti végtelen szeretet, egyetlen kívánság: Románia java vezet azon az uton, amelyet országomnak megfogadtam. Számomra az egyetlen parancs a haza megmentése s ez a parancs vezérel a lelki nyugtalanságoknak a súlyos napjaiban. Ezért adtam országomnak és népemnek új alkotmányt, amelynek hivatása új és szilárdabb alapokra helyezni országunk létét, biztosabbá, szabadabbá, egészségesebbé tenni népem életét. Az új alkotmány is kinyilatkoztatja a román nemzet osztatlanságát, amely áldozatokkal és hittel megteremtette nemzeti államunkat. Világosabban és tisztábban meghatározza az állampolgárok jogait és kötelességeit. Megszilárdítja a hatóságokat és biztosítja a kormányzat függetlenségét. Leszállítja a szenátorok és képviselők számát, jobb erőteljesebb és igazságosabb képviseletet biztosít az ország parlamentjében a földműveseknek, a munkásoknak, értelmiségieknek és az állam többi vezető tényezőinek. Biztonságot és függetlenséget nyújt a parlament tagjainak, szigorúan meghatározza a képviselői hivatást s ily módon valóban a nép érdekeinek védőivé teszi a nemzet választottjait. A feltétlen kötelelességteljesítés útján vezeli az állam valamennyi szolgáját, megvédve az állandó politika veszedelmétől.

Szigoru büntetéseket ír elő a gonosztevők számára, különösen a közvagyon hűtlen kezelőire, mert ez mától kezdve büntény. Szigoru és állandó ellenőrzést szervez a közvagyon és a közkiadások felett. Megszilárdítja a földművesek jogait a kisajátítás által szerzett földhöz. Egyenlő jogokat biztosít a kiegészült Romániában velünk századok óta együtt élő más nemzetiségek és fajok számára.

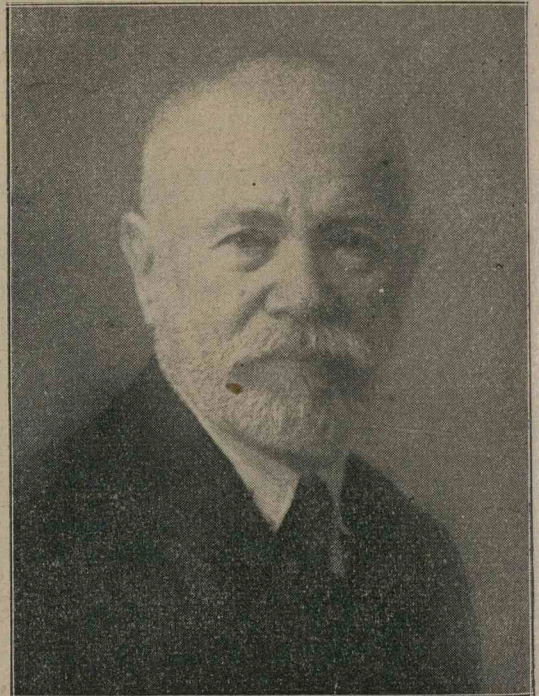
Az ország alaptörvényének ilyen igazságos és tiszta irányítása mellett — meggyőződésem, hogy kezeséget talál népem a szabad fejlődésre és maga irányítja sorsát a rend, a béke és a haladás útján.

Ezen az ünnepi és új életet adó napon átnyujtom népemnek az új alkotmányt. Éljen Románia!

A falvak multjának krónikása.

Magas kort elért kedves testvérünket bucsuztatjuk ezuttal. Február 12-én hunyt el Désen Kádár József nyugalmazott polgári iskolai tanár, a neves történetíró, aki pár nappal azelőtt töltötte be 90-ik életévét. Utolsó napjáig munkás életet élt, s egyre gyarapította tudományos munkáit, melyekben a mult különféle emlékeit örökitette meg.

Iskoláit szülőfalujában, Várfalván (Aranyosszék) kezdte, ahol 1850 január 28-án pillantotta meg először a napvilágot. Mint sze-

Kádár József.

gény szülők negyedik gyermeke, szerény körülmények között, de rendkívüli szorgalommal végezte iskoláit Tordán, majd az unitárius teológiát Kolozsváron, végül a tanárképzőt Budapesten. A véznatestű diák a középiskolában jó magaviseletével tünt ki a többiek közül. Mint diák magánórákat adott s az így szerzett pénzen könyveket vásárolt, hogy magát tovább képezhesse. Nyugalombavonulásakor igen értékes könyveket juttathatott ilyenformán különböző tudományos gyűjtemények számára.

Igazi értékes történelmi munkásságának szintere azonban Dés volt, ahova 1876-ban nevezték ki polgári iskolai tanárnak. Szinte csodálatos, hogy nagy társadalmi szereplése

és lelkiismeretesen betöltött tanári hivatása mellett, hogyan tudott magának időt szakítani arra a kiterjedt történelmi munkásságra, amelynek emlékét könyvei és kéziratjai őrzik. Alaposan végigkutatatta a dési református egyház gazdag levéltárát, melynek alapján megírta a dési református egyházközség történetét. Kitünő emlékezőtehetséggel még életének utolsó éveiben is számot tudott adni olyan adatokról is, amelyek ebben a könyvben nem szerepeltek.

1887-ben, a Désen rendezett díszes kiállítás emlékére emlékkönyvet szerkesztett, amelyhez az anyagot sok fáradsággal, utazgatásokkal, Szolnokdoboka megye egész területéről gyűjtötte össze. Ez az emlékkönyv egyúttal utleírás is, mely elvezeti az olvasót a megye nevezetesebb látnivalóihoz, s így megelőzi az erdélyi turistaegyesületeknek hasonló könyveit.

Legnagyobb munkája azonban, mellyel számot tarthat arra, hogy neve a jelesebb magyar történetírók között szerepeljen, az 1900-as évek elején megjelent Szolnok Doboka vármegye történelme. A hét kötetre terjedő hatalmas művet úgyszólván teljesen egyedül állította össze. Ebből a célból a megyének minden községébe személyesen ellátogatott, hogy az azokról szóló adatokat ellenőrizze. Az erdélyi falvak történetével kevés ember

foglalkozott olyan szeretettel, mint ő. Igy igen gyakran helyreigazította az addig tévesen ismert adatokat. E munkájával kapcsolatban azt mondhatjuk róla, hogy ő volt a Szamos völgyének Orbán Balázsa. Törhetetlen szorgalmát, páratlan kitartását és teljesen önálló rendszerezését csakugyan a nagy székely történetíróhoz hasonlíthatjuk.

A sok munka mellett Kádár József társadalmi egyesületekben tevékeny szerepet vállalt. A legtöbb egyházi és jótékony egyesületben tevékeny munkát folytatott. A különféle egyházi és jótékony egyesületeknek munkáját eredeti ötletekkel gazdagította. Felkarolta az akkor még nagyon elhanyagolt iparoskérdést is, hogy ezzel a város életében fontos szerepet betöltő iparostársadalomnak segítségére lehessen. A dési református egyház sokoldalú jótékony munkálkodásának elismeréséül jóllehet unitárius volt, tiszteletbeli presbiterré választotta.

A folytonos munkálkodás nemhogy megtörte vagy kifárasztotta volna, inkább állandó jó erőben tartotta, úgy hogy magas életkorát is aránylag egészségben érte meg.

Sokszoros érdemeket szerzett arra, hogy az erdélyi magyar falvak népe kegyelettel őrizze meg emlékét, mert egész munkásságát népének művelésére és tisztességére fordította.

Változatlan marad a román pénz értéke.

Lapunk előző számában közöltük, hogy a román Nemzeti Bank nagyon jó eredménnyel fejezte be üzleti évét. A bank a részvényeseknek magas osztalékot fizetett ki és egyebekben is nagy munkásságot végzett. A nemzeti bank kormányzója Constantinescu a közgyűlésen figyelemreméltó beszámolót tartott. Beszámolójában sok általános gazdasági értékű kérdést érintett. Ezért szükségesnek tartjuk a beszéd rövid ismertetését.

A bankkormányzó beszédében első sorban is a román pénz értékéről tett nyilatkozatot. Kijelentette, hogy a Nemzeti Bank teljes egyetértésben a kormánnyal, a pénz értékét ezután is védeni fogja. A Nemzeti Bank tehát nem tér rá sem a pénz leértékelésének, sem a pénz felhigi-

tásának kétes értékű rendszerére. A bankkormányzó kijelentette, hogy ezeket a pénzügyi megoldásokat egészségteleneknek tartja.

A bankkormányzó a Nemzeti Bank múltévi tevékenységének ismertetése után részletesen értekezett a jövőév feladatairól. Ezt a következőkben körvonalozta:

— A Nemzeti Bank a jövőben is Románia közgazdasági és hiteléletének fejlesztésére fog törekedni. Különös súlyt fog fektetni pénzügyi politikájának során arra, hogy a falusi nép anyagi színvonalát emelje. Végezetül hangsúlyozta a bankkormányzó, hogy a Nemzeti Bank elő fogja segíteni a tőkeképződést, védeni fogja az ingójavak értékét és meg fogja segíteni a szövetkezeteket

Külföld.

Mussolini — Hitler — Franco találkozó? A spanyol kérdés végleges rendezésének céljából Mussolini, Hitler és Franco tábornok találkozni fognak. A spanyol köztársaságiak ellenállása egyébként még tart. Ugy látszik azonban, hogy a köztársasági vezetők körében is az az általános felfogás, hogy Franco tábornokkal békét kell kötni. A spanyol királypártiak hasonló értelemben felhívást bocsátottak ki. Hír szerint Franco tábornok abban az esetben, hogyha a köztársaságiak nem teszik le a fegyvert, egyszerre két arcvonalon is megkezdí a támadást.

Eszterházy János gróf nagy beszédben foglalkozott a Szlovákiában maradt magyarság helyzetével. Eszterházy János gróf, a csehszlovákiai magyarság vezére, a pozsonyi szlovák parlamentben nagy beszédben ismertette a Szlovákiában maradt magyarság helyzetét. A beszédből a következő részt ragadjuk ki:

— Tovább harcolok a magyarság jogaiért és nem mondok le a népi jogokból fakadó előnyökről. Az itteni magyarság helyzete nem kielégítő, s a sérelmeket sürgősen orvosolni kell. Szlovákiában a nemzetiségi kérdés még távolról sincs megoldva s a halogatás ezen a téren végzetes lehet. Az itteni magyarság ragaszkodik a bécsi döntés ötödik pontjához és nem akar sem másod-, sem harmadrangu állampolgár lenni. Ugyanazokat a nyelvi jogokat követeljük, amelyeket az itt élő csehek is élveznek.

Eszterházy beszédben kitért arra az igazságtalanságra, amely

a magyarságot Pozsonyban érte a tisztviselői elbocsátások során.

Az egybehangzó híradások szerint Eszterházy beszédét a szlovák vezetők megértéssel fogadták.

Londonba hívták a lengyel külügyminisztert. Németország Közép- és kelet európai gazdasági terjeszkedésének ellensúlyozására Anglia erőteljes munkába kezdett. Ennek következménye, hogy Beck lengyel külügyminisztert Londonba hívták. Hír szerint Londonban megtárgyalnák a Lengyelországból kivándorolt zsidók elhelyezésének ügyét, Lengyelországnak nyersanyagokkal való ellátását, a lengyel fegyverkezés gyorsítását angol kölcsön útján és több fontos gazdasági kérdést. Hír szerint Lengyelország bizonyos körülmények között hajlandó volna arra, hogy Angliával és Franciaországgal együtt működjen.

Ciano gróf varsói látogatása. Ciano gróf, olasz külügyminiszter Varsóba utazott. Ciano utazását a világ lapok a nemzetközi politika egyik, legfontosabb eseményének tartják. Az olasz és francia ujságok szerint Ciano varsói látogatásának messzemenő és mély hatásai lesznek. Az angol ujságok szerint Ciano látogatása összefüggésben áll a Duna-medence államainak helyzetével és egymásközötti viszonyának rendezésével.

Botrány Amerikában repülőgépeladások miatt. Az északamerikai Egyesült Államokban szigorú vizsgálatot indítottak a hadügyminisztériumban, mert kiderült, hogy egy francia katonai bizottságnak megengedték a legújabb mintájú amerikai hadirepülőgépek megtekint-

tését. A franciák a gépeket megvásárlás céljából tekintették meg. Az egyik gép kipróbálás közben lezuhant és a francia megbízott is súlyosan megsebesült. Állítólag a katonai bizottság vizsgálatának az vetett véget, hogy Rooseveltt a kormány összes tagjainak hozzájárulásával személyesen könnyítették meg a repülőgépeknek Franciaország részére való eladását.

Ünnepélyes külsőségek között vette át hivatalát az új magyar miniszterelnök. Gróf Teleki Pál magyar miniszterelnök a magyar parlament ünnepi kéretek között megtartott ülésén vette át hivatalát. Teleki nagy beszédben körvonalazta a magyar kormány bel- és külpolitikai terveit. Kijelentette, hogy a magyar kormány mind a belpolitikában, mind a külpolitikában azt az irányvonalat fogja követni, amelyet Imrédy kijelölt. Kijelentette továbbá, hogy a zsidókérdést és a földreformot feltétlenül megoldja a magyar kormány. A magyar miniszterelnök külön megemlékezett Magyarországnak Romániával való viszonyáról. Gafencu kijelentéséből arra lehet következtetni, hogy a román állam megadja a magyar kisebbségeknek azokat a jogokat, amelyek a megelőző román kormányok már nagyon sokszor megígérték. A magyar miniszterelnök hangsúlyozta, hogy a jó szomszédi viszonynak a kisebbségi kérdés rendezése fogja megvetni az alapját.

Franciaországban járt a lengyel miniszterelnök? A lengyel miniszterelnök — hír szerint — teljesen titokban Párisban járt. A látogatás összefüggésben áll azzal, hogy szorosabbá akarják tenni a francia-lengyel katonai együttműködést

Vasuti merényletet készítettek elő Franciaországban a spanyol menekültek. A spanyol köztársasági menekültek vasuti merényletet készítettek elő Saint Etienne közelében. Torlaszt építettek a vasuti sínekre, hogy a vonatot kirabolják. A mozdonyvezető észrevette a veszedelmet és így nem következett be a szerencsétlenség. A spanyol menekültek egyébként sok gondot adnak a francia kormánynak. Egyes vidékeken feldúlták a szőlőket, elégetve tábortüzeiknél az összes karókat. A spanyol menekültek és a szőlősgazdák között összetűzések voltak.

Közös francia-angol gyarmati hadsereg felállítását tervezik. A francia kormány azzal a javaslattal fordult az angol kormányhoz, hogy a francia és angol gyarmatok területének biztosítása érdekében a két hatalom állítson fel közös, gyarmati hadsereget. A franciák azzal indokolják javaslatukat, hogy a francia és angol gyarmatok nagyon sok helyen határosak egymással. Az angol államtanács foglalkozott a javaslattal és bizottságot küldött ki a kérdés tanulmányozására.

Közeledés Anglia és Szovjetország között. Az egész világon nagy feltűnést keltett, hogy az angol külügyminiszter és egy előkelő angol politikus megjelentek a londoni szovjet nagykövetség által rendezett vacsorán. Tekintettel arra, hogy Halifax angol külügyminiszter eddig mindig hajthatatlannak mutatkozott a Szovjettel szemben és többször tanujelét adta annak, hogy Németországgal és Olaszországgal békésen akar együttműködni, érthető meglepetést keltett, hogy mégis megjelent a vacsorán. A következ-

tetések szerint Anglia Franciaország bevonásával új európai érdekcsoportot akar összehozni, hogy a tengelyhatalmak törekvéseit ellensúlyozza. Az angol újságok szerint az orosz követtség által rendezett vacsora következményeképpen Anglia és Oroszország között rövidesen szoros kereskedelmi kapcsolatok fognak létesülni. Azután pedig sor kerül a politikai természetű tárgyalásokra is.

Olaszország erősíti afrikai haderejét. Olaszország afrikai haderejét megerősíti, mert nem akarja, hogy Franciaország részéről meglepetések érjék. Az afrikai olasz haderők megerősítésével áll kapcsolatban, hogy Bonnet francia külügyminiszter egyik bizalmas híve Rómába látogatott. A látogatásból arra lehet következtetni, hogy a megakadt francia-olasz tárgyalások újból megindulnak és az olasz-francia kérdést békés úton próbálják rendezni.

Angol újságok foglalkoznak a kárpátaljai helyzettel. Az angol újságok sokat foglalkoznak a kárpátaljai állapotokkal. Egybehangzólag tarthatatlannak mondják Kárpátalja jelenlegi helyzetét. Az angol újságok ki-

fejtik, hogy Kárpátalja népe nem akar Nagyukránának alkotórészévé válni, de Csehszlovákiához sem akar tartozni. A hovátartozás tekintetében földrajzi és természeti helyzetének kell döntenie. Állítólag a csehek is belátták, hogy Kárpátalja nagy terhet jelent Csehszlovákia költségvetésében.

A zsidók fegyverrel akarják elfoglalni Palesztinát. A Londonban lefolyt Palesztina-értekezlet eredménye sem a zsidókat, sem az arabokat nem elégitette ki. Angol újságok szerint a zsidók arra készülnek, hogy fegyveres erővel foglalják el Palesztinát.

Angol-japán viszály kitörése fenyeget. A japán repülőök Hongkongot bombázták. Több bomba angol engedelményes területre esett. Az angol vasúti vonal egyrésze megrongálódott, egy angol rendőr meghalt. Japánok kijelentették, hogy csupán sajnálatos tévedésről van szó.

Ujabb bombamerénylet történt Angliában. Belfastban egy nagy előadóteremben bomba robbant. A bomba a kályhában volt elrejtve. Egy fiatal ember megsebesült.

Erdély legjobb
mezőgazdasági és közgazdasági
szaklapja a

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

Mutatványszámot ingyen
küld a kiadóhivatal

Kolozsvár, Strada Baron L. Pop 5. sz.

Előfizetési díja egész évre csak 80 lei.

Érvényesülhetnek-e idegen befolyások a pápa választásánál?

Amennyire sajátos, egyedülálló intézmény a katolikus egyház legfőbb intézménye, a pápaság, éppen annyira sajátosak a mód és a formák, melyek közt a pápa megválasztása történik.

A pápaválasztás mostani szabályai századok fejlődésének során alakultak ki. Ezekre nem szükséges ez alkalommal kitérni. Lássuk ehelyett röviden, hogy miképpen folyik le napjainkban egy pápaválasztás.

A pápa halála után azonnal összegyűlnek a világ minden részéből a bíborosok a pápaválasztó gyűlésre, mert ezek választják a pápát, saját maguk közül. Hogy valamennyi bíboros résztvehessen a választáson, mely nem csak jog, hanem komoly kötelesség is, a választógyűlést a pápa halála után rendszeren két hétre hívják össze.

A választásra megérkező bíborosokat az e célból előre elkészített és berendezett helyiségekben szállásolják el. Mindenik bíboros külön cellát kap. A választás napjának első pillanatától kezdve a bíborosokkal senki sem érintkezhetik, mert a választási helyiségül szolgáló épület összes ajtóit, ki- és bejáratait befalazzák, úgy, hogy a bíborosok a szó legszorosabb értelmében el vannak zárva a külső világtól a választás egész ideje alatt. Ezeket a cellákat sorshuzás rendje szerint foglalják el, s azokat csak betegség, vagy más, igen fontos okból lehet elhagyni. Természetesen, aki elmegy, az nem vesz részt a választáson. Az ellenőrzés annyira szigorú, hogy még a bíborosok ételeit is ellenőrzik.

A bíborosok a választás ideje alatt érintkezhetnek egymással, kicserélhetik a választás körébe kapcsolódó gondolataikat és véleményeiket, mert hiszen rendszeren így alakul ki végül is egységes vélemény a megválasztandó személyére nézve; de a szavazás föltétlenül titkos, melyet az e célra kijelölt három bíboros szigorú pontossággal ellenőriz.

Naponként egyszer, vagy kétszer szavaznak. Nagyon ritka eset, hogy az első szavazásoknál megkapja valamelyik bíboros a választás érvényességéhez föltétlenül szükséges kétharmad szótöbbséget. A szavazás tehát mindaddig tart, amíg valamelyikre a szavazatok kétharmada esik. Érdekes a feljegyzésre, hogy a most elhunyt pápa megválasztásánál, 14 ízben

szavaztak, amíg összejött a kétharmad többség. Elgondolni is roppant érdekes, hogy mennyi mindenféle egyházi érdek, szempont, meglátás, elgondolás kél csendes viaskodásra egymással, míg a sikertelen szavazások után végre megszületik az előirt többség. Mi, akik távol élünk e világtól, s kevésbé ismerjük az olasz nép különös lelkivilágát és természetét, el sem tudjuk képzelni, hogy egy pápaválasztás mekkora érdeklődést kelt a római lakosságban. Reggeltől estig ott tolonganak a hatalmas Szent Péter-téren és feszült figyelemmel lesik annak az épületnek a kéményét, melyben a választás folyik. Ugyanis minden eredménytelen választás után a szavazólapokat nedves szalmával elégetik, melynek füstje tömött feketés. Mikor aztán a kéményből finom, lenge, ezüst színű füst száll fel könnyedén, akkor a hatalmas tömeg egetverő örömujjongásba tör fel, mert ez a vékony füst a kétharmados többséget jelentő szavazati cédulák elégetését jelenti, miket már csak egymagukra égetnek el.

Amint tehát látható, a pápa megválasztása minden külső beavatkozástól mentesen történik. Itt külső emberi erő, akarat, érdek, szándék, befolyás nem érvényesülhet. Itt kizárólag az a belátás érvényesül, hogy az egyház a jelenlévő bíborosok közül a legarravalóbb embert kapja legfőbb kormányzójának.

Voltak idők, amikor külső, világi hatalmak befolyásolni akarták a pápaválasztást. Ez történt legutóbb 1903-ban, X. Pius megválasztásakor, mely alkalommal az osztrák—magyar birodalom feje tiltakozást jelentett be egy Rampaolla nevű bíboros esetleges megválasztása ellen, mivel ez, mint pápai államtitkár, az uralkodó megítélése szerint a birodalommal ellentétes politikát vallott. Ennek a beavatkozásnak aztán maga az új pápa, X. Pius vetett véget, mert első ténykedése volt, hogy a világi fejedelmek e tiltakozó jogát örökre megszüntette, s ezzel végleg kizárta a világi politika befolyását a pápaválasztásból.

Érdekes megemlíteni azt is, hogy a pápaválasztás lefolyásáról egy bíborosnak sem szabad semmit, még jelentéktelen részleteket sem elmondani, ha erre a pápa külön engedélyt nem ad. Ha tehát a pápaválasztásokról szivárognak ki egyes részletek, azok legtöbbször önkényes kitalálás és feltevés, mert a pápák által

lában igyekeznek a választás belső eseményeit, melyek a külső világra csakugyan nem tartoznak, hivatalos titok alatt tartani.

A mostani pápaválasztó gyűlés március 1-én ül össze. S mivel a szabályok szerint hat nap alatt az új pápát meg kell választani, remélhető, hogy lapunk legközelebbi számában

már az új pápáról is beszámolhatunk. Hogy ki lesz a pápa a most egybegyűlt 62 bíborosból? Azt a fenntiek után csakugyan nem lehet előre tudni. Hallunk neveket, olvasunk véleményeket, ezek azonban nem jelentenek semmit. A pápa az lesz, akit az isteni Gondviselés Krisztus egyháza földi legfőbb fejének szánt.

Hírek

Befejezte tárgyalásait a Balkán-szövetség állandó tanácsa. A Balkán-szövetség állandó tanácsa, Gafencu román külügyminiszter elnöklete alatt, Bucarestiben három napig tartó tárgyalásokat folytatott. Az értekezleten Törökországot és Jugoszláviát a külügyminiszter képviselte. Az állandó tanács megerősítette, hogy a Balkán-szövetség tagállamai között minden kérdés tekintetében a legteljesebb összhang van. Az előkelő vendégek tiszteletére sajtófogadás és udvari hangverseny volt. A tanácskozásokról kiadott hivatalos közlemény szerint a következő ülést Belgrádban fogják megtartani. Gafencu kinyilatkoztatta, hogy a Balkán-szövetség állandó tanácsa elvben elhatározta Franco kormányának elismerését.

Ünnepi lakoma volt a királyi palotában. Az új alkotmány egy éves évfordulója alkalmából a királyi palotában ünnepi lakoma volt. A nemzeti Ujjászületés Arcovala főtanácsának tagjai új egyenruhájukban jelentek meg. Magyar részről megjelentek a lakomán gróf Bánffy Miklós és Szentkeresztly báró.

Erdély görögkeleti és görögkatholikus érsekei közös kiáltványt intéztek az ország népéhez. Nicolae Balan, Erdély gör. keleti és Alexandru, Erdély görögkatholikus metropolitája, közös kiáltványt intéztek az or-

szág népéhez, amelyben arra hívják föl hűveiket, hogy a február 27-én tartandó nemzeti ünnepség alkalmával minél számosabban vegyenek részt a Gyulafehérváron tartandó ünnepségen. Az egyházfők kiáltványukban hangsúlyozzák, hogy a mai idők a román népnek különös kötelességévé teszik az összetartást. A kiáltványból a következő részeket emeljük ki:

„A nemzeti hagyományok Erdélyének különösen ki kell vennie részét a felemelő ünnepségből, mert ez a nap szélesebbre tárja a testvéri közeledés kapuit és nemzeti öntudatra ébredésünk új korszakát jelenti.“

Majd így folytatják a kiáltványban:

„A mai idők különösen kötelességünkké teszik, hogy sorainkat szorosabbra zárjuk. Amidőn annyi külső veszély fenyeget, ennek a népnek minden fia kötelességének kell érezze, hogy Uralkodónkat, aki a jobb jövő és a boldogulás felé vezérli országunkat, munkájában teljes erejéből támogassa. Két kézzel kell összefognunk Uralkodónk és bölcs tanácsadóink körül, hogy erők és összetartások vasfalai visszaverhessenek minden fenyegetést.

A kiáltványt mind a két egyházfő aláírta.

Gyilkosságnak esett áldozatul Mandzsuria külügyminisztere. Cseng-Loho, mandzsu külügyminisztert a lakásán agyonlőtték.

— Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle Solvo pirula. Székrekedés bélrengés, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lei. Minden városi és vidéki gyógyszertárban és drogériában kapható.

Magyar nő nyerte a gyorsírási világbajnokságát. A gyorsírási világbajnokságért rendezett versenyen Marer Klári, magyar gyorsírónő legyőzte az eddigi európai bajnoknőt és így elnyerte „a gyorsírási világbajnoknő“ címet.

Vásárhelyi református püspök fontos ügyek elintézése végett Bucarestiben járt. Vásárhelyi János református püspök több fontos ügy elintézése végett Bucarestiben látogatást tett Zigre Miklós vallásügyi miniszternél. Utána a kisebbségi minisztert kereste fel és a papok kongresszája, valamint az iskolák állami segélye ügyében folytatott fontos tárgyalásokat. Vásárhelyi püspök jó reménységgel nyilatkozott utjának eredményéről.

Borzalmas pusztítást okozott Afrikában egy kitört tüzhányóhegy. A belga Kongóban váratlanul kitört egy tüzhányóhegy. A lávafolyam nagyterületű őserdőt perzselt fel. A szerencsétlenségnek egész elefántcsordák estek áldozatul. A láva végül is egy tóba ömlött, annak vizét felforraltta és a hatalmas gőzoszlop, amely a tóból felszökönt, rengeteg főtt halat dobott ki a partra.

Calinescu nyilatkozata a kisebbségek helyzetéről.

Calinescu helyettes miniszterelnök és belügyminiszter egy párisi ujság munkatársának feltűnést keltő nyilatkozatot tett a Nemzeti Ujjászületés Frontjáról, ezzel kapcsolatban a kisebbségek helyzetéről s az ország belső rendjéről. A miniszterelnök-helyettes nyilatkozatában méltatta az új alakulat jelentőségét és kifejtette, hogy annak alapja a román nemzeti hagyomány. Calinescu a francia ujság munkatársának kérdésére kijelentette, hogy a vasgárda már nem létezik és Romániában teljes a rend. A kisebbségi kérdéssel kapcsolatban Calinescu belügyminiszter a következő nyilatkozatot tette:

— Tévedés és hamis beállítás Romániában kisebbségi kérdéstről beszélni. Ennek bizonyítéka, hogy a nemzeti kisebbségeink a Front megalakításában együttműködtek. Ez a tény kitűnően érzékelteti Románia politikai elgondolását. Minde-

nekelőtt nemzeti államunk van. Ha utóbb egyes területei idegen uralom alá kerültek, ugy ezek csak átmeneti jellegűek voltak. Ez alatt az idő alatt a román nép megőrizte hagyományait, szokásait és nyelvét. Nem léteznek megegyezések, vagy tárgyalások, amelyek új néprajzi határokat állapítsanak meg, mert azokat a történelem és a népek természetes joga állapította meg. Ezeket a határokat mi meg fogjuk védeni. A határokon belül különböző eredetű polgárok élnek. Ez a helyzet azonban máshol is előfordul. Azt hiszem azonban, sehol sem részesülnek a kisebbségek kedvezőbb bánásmódban, mint Romániában. Alkotmányunk minden állampolgárnak teljes egyenlőséget biztosít a törvény előtt. A romániai kisebbségek, ami nyelvhasználatukat, vallásgyakorlásukat és gyülekezési jogukat illeti, teljes szabadságnak örvendenek.

Perenkívüli egyezséggel óhajtja az állam rendezni a római katolikus egyházzal keletkezett tulajdonjogi vitáit. A Semmitőszék az erdélyi római katolikus Státus kolozsvári ingatlanait, továbbá a nagyváradi premonstrei rend és a temesvári piaristák tulajdon pereinek ügyében kitűzött tárgyalást nem tartotta meg. A kormánynak ugyanis az a szándéka, hogy ezeket a vitás kérdéseket bíróságon kívüli megegyezés alapján próbálják rendezni. A perben a római katolikus egyházat dr. Gyárfás Elemér képviseli.

El akarták lopni a konstancai püspöki palota fedelét. Két bádogoslegény felmászott a konstancai püspöki palota tetejére és elkezdtek leszerelni a palota fedélzetét borító értékes cinklemezeket. A vakmerő tolvajokat letartóztatták.

Rövid hírek

Megindult a Dunán a hajózás. A kedvező időjárás következtében a Dunán megkezdődött a hajóforgalom. Egyelőre a teherhajók közlekedését indították meg.

Román-magyar kereskedelmi tárgyalások. Románia és Magyarország között új kereskedelmi tárgyalások kezdődnek. A tárgyalásokat Budapesten tartják meg és azokon nagyobb román küldöttség vesz részt. A küldöttség vezetője Dumitrescu, a kereskedelmi minisztérium egyik osztályának igazgatója.

Új megyefőnök Csikban. Teodorescu ezredest, Csikmegye új megyefőnökét, nagy ünnepélyességgel iktatták be hivatalába. Az új megyefőnök teljes törvényességet, megértést és egyenlő elbánást hangoztatott a székely lakossággal szemben.

Az ittasság büntetése. A csikszeredai törvényszék négy gyimesvölgyi gazdát ittasság miatt sulyosan elítélt. A bíróság egyidejűleg intézkedett, hogy ittasságuk miatt szegyéntáblára írják nevüket a községi koresmákban.

Halalos gyermekszerekesétlenséget okozott a marólug. Petric Vasile kolozsvári lakos másfél éves kislánya tej helyett marólugot ivott. A szerekesetlen kislány borzalmas kinok között meghalt.

Gyujtogatások Csikszépvízen. Eröss Dénes csikszépvízi gazdálkodó csürjét és istállóját felgyujtották. Az istálló és több gazdasági épület, továbbá nagyértékű gazdasági felszerelés elégett. Gyanu alapján Hermann János gyimesfelsőlaki lakost őrizetbe vették.

Tűzvész volt egy ókirályságbeli faluban. A Buzau közelében levő Patarlagele községben nagy tűzvész volt. A községben egész házsorok égtek le.

A Togal-lal a modern gyógyszerian oly készítményt hozott forgalomba, mely szerencsés összetételénél fogva a legjobb eredményeket tudja felmutatni. Gyors és biztos hatását rheumás, közsvényes megbetegedéseknél, ülőideg- és hátizomzsábnál több mint 7000 orvos, valamint számos klinika és kórház írásban igazolja.

Művelődési mozgalmak.

Egy könyv nemzet-mentő hatása.

Február 28-án nagy ünnepe volt a messzi fenn északon élő festvéreinknek, a finn népnek. Ezelőtt 104 esztendővel ezen a napon jelent meg ott egy könyv, melyen egy nagytehetségű és szorgalmas finn hazafi 12 esztendeig dolgozott. Pedig nem is ő írta a könyvet; annak minden sorát a nép őrizte meg és adta szájról-szájra századon át. Lönnrot Illés csak összegyűjtötte és bsszefforrasztotta a régi dalokat, verseket és 1835-ben február 28-án megjelent a *Kalevala* című könyv.

Mondhatná valaki: „Mi közöm nekem a finnekhez? Olyan messze vannak, hogy soha egyet se látok közülük. S még ha látnék is, semmit se érnek velem, hiszen idegen nyelven beszélnek s nem is értenők meg egymást.”

Pedig bizony van közünk a finn néphez! Ha messze van is, bsszeköt velük az, hogy rokonok vagyunk.

Képzelnünk el egy fatörzset, melyből az ágak kinyulnak észak, dél, kelet, nyugat felé. Egyik-másik ág nem bírja el az idő viszontagságait s letörik, a megmaradók pedig dacolva viharral, faggyal, évenként meg hozzák gyümölcsüket.

Ilyenformán képzelnünk el azt a melyből mint ágak nőttek ki a különböző testvér-népek: magyarok, finnek esztek, vogulok, stb. Egyesek közülük elpusztultak, mert nem voltak elég erősek, mások viszont mai napig is élnek és virágoznak. S hiába kerültek távol egymástól, mégis csak testvérek maradtak a finnek és a magyarok.

Míg őseink délnyugatra indultak hazát keresni, s letelepedtek a Tisza, Duna partján, addig a finnek észak felé vették útjukat. Azt a területet, ahol letelepedtek, „ezer tő országának” is nevezik, mert lépten-nyomon tavak szillannak elő, melyekben csak úgy nyüzsög a sok hal. Birodalmaiknak több, mint felét erdőrengetegek borítják, tele nyullal, rókával s más vadakkal.

Nem volt könnyű dolguk a

finn honszerzőknek. Alig volt termőföld, melyet beveessenek, de majd felvetette egymást a sok mocsár. Évszázadok kitartó, nehéz munkájára volt szükség ahhoz, hogy mocsarakat kiszáritsanak, folyókat csatornákkal kössenek össze s így több termőföldet nyerjenek.

Közben a történelem vihara ugyancsak tépázta a messze-szaktadt testvért. A szomszédokban lakó erős svéd nép majdnem hatszáz éven át uralkodott a finneken. Még rosszabbra fordult sorsuk, mikor több, mint száz évre orosz uralom alá kerültek. Napirenden voltak a megkorbácsolások, bebörtönzések és sok jó finn hazafi sorvadozott rabként, vagy száműzöttek Szibéria végtelen hómezőin.

Mint mikor a lankadó betegnek erősítő orvosságot adnak s abban újraéled a remény, úgy hatott a *Kalevala* című könyv megjelenése a finn nemzetre. — Megerősítette öntudatukat a népköltészetükből sugárzó erő s keményen ki tudtak tartani a legnehezebb időkben is. Ezért avatták nemzeti ünneppé a könyv megjelenésének napját. — Egyetlen népnek sincs ilyen eseményhez fűződő nemzeti ünnepe s egyetlen népnek nincs olyan gyönyörű népköltészete, mint északi testvérünknek. Ők is, — mint sok helyt a mi népünk, — megtartottak mindent, amit őseik hagytak rájuk. Dalolták a régi dalokat, faragták butorokba, szőtték szöttesekbe az ősi mintákat s amellet dolgoztak keményen. Bajlódttak, viaskodtak kemény földdel, rengeteg erdővel.

És 1917-ben kikiáltották Finnország önállóságát.

Ennek az alig valamivel több, mint három és félmilliónyi népnek ma már hateraz szövetségese van, mely háziipar és gazdasági termékeiket ésszerűen és szép haszonnal forgatja.

Ötveneg gazdasági főiskola van az országban, melyeken fiatal falusi fiúk és lányok tanulják mindazt, amire jövőendő éle-

tükben szükségük lehet. Nemcsak könyvekből tanulnak, hanem mintagazdaságokba viszik őket, ahol saját szemükkel láthatják a földművelés, állat-tenyésztés és értékesítés legjobb módjait. Így ez iskolából hazatérve saját kis gazdaságukban megvalósíthatják a tanultakat.

Egy magyar író, Kodolányi János elment, hogy találkozzék a testvér finn-néppel. Utjáról írt könyvében a következő szép sorokat olvashatjuk róluk: „Szívóg nyugalommal sorakoznak elő a föld barázdái közül s magukkal hozzák apáik hallgatag derűjét, rendithetetlen kitartását, meg nem roppanó munkabírását és a szülőföld s a paraszti élet szeretetét.”

Meggyorsult a műkedvelő előadások engedélyezési eljárása.

Rendeljünk mielőbb az eddig már engedélyezett darabokból:

Géczy: Gyimesi vadvirág . Lei 53
 Csepreghy: Sárga csikó . „ 53
 Szigligethy: A cigány . . „ 53
 Györi: Nótás Kata „ 53
 Székely M.: Csizmadia . „ 30
 Székely M.: Vizsga előtt „ 20
 Csibe Károly: A Rózsa-major virága „ 28
 Voinovich—Bartóky:
 Szivárvány, Zsuzsi . . „ 15
 Abonyi—Rass: A betyárkendője „ 25

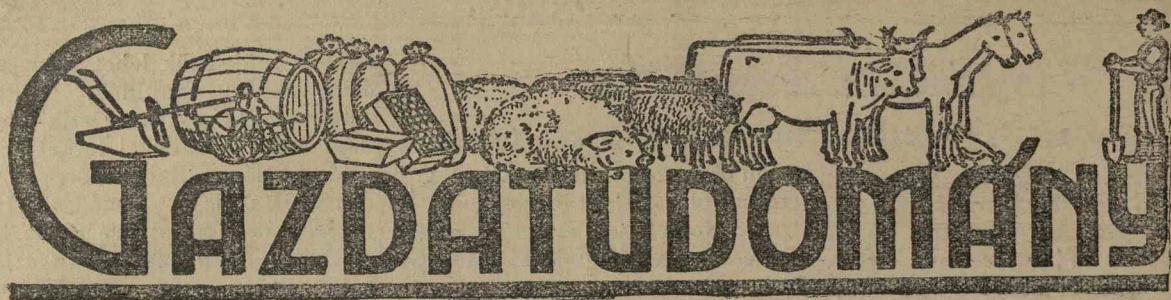
Az engedély kérés beadásakor a szindarabok két példányát kell a kéréshez mellékelni, amelynek első, vagyis borítéklapját egyenként 2 Lejes repülőbéllyeggel kell felbélyegezni. Ezért minden rendelés három példányban eszkozlendő. A fenti szindarabok bármelyikét legalább három példány rendelése esetén portómentesen küldjük a pénz előzetes beküldése mellett. Kérje külön szindarabjegyzékünköt.

„MINERVA”

Irodalmi és Nyomdai Műintézet

R. T. Cluj-Kolozsvár.

Str. Baron L. Pop 5.

Vetőmag-kiállítás Kolozsváron.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet a gazdák érdekeit kívánja szolgálni azzal, hogy minden évben vetőmag kiállítást és vásárt rendez. A gazdák a kiállításon ki tudják választani a viszonyaiknak legmegfelelőbb és legjobb vetőmagvakat. Így a tavaszi vetések idejére kellő módon fel tudnak készülni.

A kiállításon feltűnő volt, hogy a *konyhakerti magvak* és a nemesített *krumpli* fajták vetőgumói csaknem olyan számban szerepeltek, mint a nemesített gabonák magvai. Mutatja ez, hogy a növénytermelésben hozzá kell hangolódni a fogyasztó közönség igényeihez. A kenyérmagvak a zöltségek mellett ugyanis kezdenek háttérbe szorulni s ez rányomta bélyegét a kiállításra is.

A sok érdekes kiállító közül *Konopi* Kálmánt, a kiváló buzanemesítőt és *Bodor* Kálmánt kell kiemelni, akik minden tekintetben tanulságos és elismerésre méltó módon járultak hozzá a kiállítás sikerének emeléséhez. *Konopi* búzái ma már fogalmat jelentenek, *Bodor* Kálmán pedig uttörő munkát végez a gyógynövények termelésének népszerűsítése terén. Ezenkívül a belterjes gazdálkodás eszméjének valóságos apostola, amint olvasóink cikkeiből is megállapíthatták.

A kiállítás vonzóerejét növelték az egyidejűleg rendezett gyűlések és előadások. Így a kiállítás valóban betöltötte azt a szerepet, amit a rendezőség célul kitűzött.

Hegykaszálóink is érdemesek a gondozásra!

Kezdenek nálunk is mutatkozni a belterjesebb gazdálkodás jelei. Évről-évre nagy területeket foglalt el az eke a rétekből, szűkebb határok közé szorítva a fűtermelést. Szénát termő területeknek sokhelyen már csak a hegyi kaszálók maradtak. E kaszálók szerepét, igazi értékét, állattenyésztésünk és szántóföldi növénytermelésünkkel kapcsolatban még mindig nem ismertük fel. A „jobbát és többet termelni” jelszó már rég elhangzott, kaszálóink azonban még mindig szenvedik a gazdák nemtörődömségét.

Ma, mikor a lucerna, lóhere s a többi takarmánynövény minőség és mennyiségbeli hozamát többé-kevésbé gondos műveléssel elősegítik, nem veheti fel velük a versenyt az ápolás nélküli kaszáló. Bokorral, vakondturással, gyommal tüzdelt kaszálóinkra szigorúan sujt az ítélet: nem érdemes pénzt, munkát fordítani karbantartásukra. Az ítélet

igazságtalan. Ápolt kaszálók javunkra billentik a mérleget. Állattállományunk és szántóföldi növénytermesztésünk továbbfejlődése a hegyi kaszálók és legelők feljavításától függ.

Nekünk, ahol évről-évre szaporodnak a belterjes gazdálkodásra alkalmas állatfajták, ahol trágyázással sok mázsával lehetne még emelni a termésátlagot, rá kell végre térnünk a helyes kaszáló- és legelőgazdálkodásra. Helyesen használt és ápolt kaszáló jobb állattartást, növénytermelést biztosít egy gazdasági üzemnek és ez adja meg neki az igazi értékét! Nézzük miben áll a helyes kaszáló-ápolás, amellyel képessé tesszük őket, a reájuk hárult szerep betöltésére? A felelet e kérdésre: ápolással a termés minőségi és mennyiségbeli emelésére kell törekedni. E kettős célt szolgálja a kaszáló talajok rendbentartása s a kaszálás, legeltetés helyes időben való keresztülvitele. A kaszálók tisztá-

lása első lépés a javulás felé. Lépten-nyomon hivatlan vendéget találunk: bokrot, vakondturást, begyepesedett hangyabolyt, gyomot. Kártételük kettős: területet foglalnak el s a minőségét rontják! Bokorirtásnál figyelembe kell venni az időjárást, július, augusztus-hó — mikor a legkisebb a nedvkeringés — a bokorirtás legalkalmasabb ideje. A friss vakondturásokat elterítjük s ezzel — a talajegyengetésen kívül — bizonyos fokig trágyázunk is. Begyepesedett hangyabolyt fatönből készült döngölővel visszadöngöljük.

Hegy kaszálóink talajának fő jellegzetessége a tömörség. Az ilyen talajba nem hatolhat be a levegő, csapadék, s ezáltal elveszíti tevékenységét s rendszerint az ilyen kaszálókon hatalmasodik el kaszálóink jellegzetes gyomnövénye: a moha. Jelenléte szellőzetlen, tápanyagokban szűkölködő talajokra vall.

Mohát lánchoronával teljesen sohasem lehet kiirtani s ez csak életfeltételének megszüntetése által lehetséges. Ezt trágyázással érhetjük el. Tápanyagokban meggazdagított talajokból — ha nem túlnedvesek — kivész a moha. A többi gyomok, amelyeknek egyik-másika mérges nedvet tartalmaz, kikapálásuk által irthatók. A kaszálótalajt leggyakrabban lánchoronával ápolják. A lánchorona minden kiszáradt talajra használható. Kereszthe-hosszába boronálva lazítjuk a legfelső talajréteget, feltépjük a mohát s elősegítjük a levegő, csapadék talajba hatolását! Boronálni kaszálás után bármikor lehet. Kárt a borona csak túlnedves talajon, fűnöves megindulása után vagy felülvetett s kellően megnemerosódott kaszálókon tehet. Ami a kaszálók trágyázását illeti, ez gyakorlati szempontból nehezebben oldható meg. Istálló- és műtrágya használata volna helyénvaló, de vajmi kevesen gondolnak arra az elméleti gazdák közül, hogy manapság még a szántók istálló- és műtrágyával való ellátása is szinte megoldhatatlan feladat elé állítja hazánk mezőgazdáját. Felhasználjuk azt, ami kevesebb pénzbe, de több szorgalomba kerül. Hasznosítjuk a legelőmarhák és juhok trágyáját. A legeltetés alatt elhullatott marhatrágyát

széjjelkenjük s a benne levő tápanyagot így értékesítjük. E trágyalepények elkenésével a bujafoltok keletkezését is megakadályozzuk, amelyek növényzetét nemigen szeretik az állatok. Ha csak lehetséges, szórjunk kaszálóinkra fahamut, ami — akár a mész, vagy káli műtrágya, — a herefélék előtörését biztosítja.

S végül a kaszálásról és legeltetésről. A kaszálás idejének megválasztása döntő fontosságú. Nálunk nyáron rendszeren munkatorlódás ál be s a kaszálást aratás utánra hagyják. Ez időre a növényzet elfásul, a levélzet perég, s ami a legsúlyosabb baj: a gyomok magot kötnek. Így gyomosítja a hányag gazda a kaszálót! Virágzó kaszálók vágásra érettek, tovább lábon hagyni a fűvet kárt jelent! Esményi volna, ha a kaszálókat nem legeltetnék. Az egyszeri kaszálást adó kaszálókat azonban csak legeltetésre lehet teljesen kiaknázni s ezzel a ténnyel meg kell aknázni. Legeltetésnél arra vigyázzunk, hogy nedves talaju kaszálókra csordát ne hajtsunk, nedves talajt ne tiprassunk! Késő ősszel káros a legeltetés, mert a szártöben felhalmozott, s évre szükséges tápanyagoktól fosztjuk meg a növényzetet. All ez a tavaszi legeltetésre is.

S valamit a felülvetésről. Talány, ritkagyepű kaszálót felülvetéssel tehetünk tömöttebbé. Felülvetésre a magot gondosan válogassuk meg s lehetőleg csak a kaszálónkon nagymennyiségben előforduló növényektől használjunk magot. Ez talán az egész felülvetés sikerülésének titka. Nem hagyhatom megemlítés nélkül a ballacim és szarvaskerep kaszálójavító hatását. Napos oldalakon, száraz talajokra mindkettő jól vethető. Nedves, gödrös helyekre a szarvaskerep jó. A felülvetés ideje a tavasz, bár őszkor is eredményes. Felülvetés után tavasszal kiadósan fogasolunk.

Összefoglalásképpen elmondhatjuk, hogy hegyikaszálóink ápolásához egyelőre nem pénz, befektetés a legszükségesebb, hanem inkább szorgalom és munka.

Betfalva.

Biró György,
gazda-mérnök-tanár.

Biztosítsatok a „MINERVA” biztosító intézetnél!

Okszerű gazdálkodásra tanít a budapesti mezőgazdasági kiállítás.

A magyar földművelésügyi miniszter fennhatósága alá tartozó gazdasági szakoktatási intézmények színes, tartalmas kiállítási anyagokkal, évről évre hozzájárulnak a mezőgazdasági kiállítás oktató értékének emeléséhez. Éppen ezért ezt a kiállítási csoportot mindenkor különös figyelmére méltatja a kiállítás látogató közönsége, mert itt sok olyan érdekes, könnyen érthető, hasznos dolgot láthat és tanulmányozhat, amelyet a legszerényebb keretű gazdálkodást űző egyének is a gyakorlati életben hasznukra fordíthatnak.

A márc. 22-én megnyíló kiállításon idén részt vesznek a debreceni gazdasági akadémia, a kecskeméti gazdasági szaktanítóképző intézet, a hőmezővásárhelyi és a szekszárdi mezőgazdasági szakiskolák, a hajdudorogi téli gazdasági iskola és a Vitézi Rend örkényi gazdaképző iskolája.

E kiállítás a szakoktatási intézmények fáradtságát nem kímélő tanártestülete lelkes munkájának lesz a tükörképe, amelyet a magyar gazdaképzés és gazdanevelés terén kifejtének. A gazdasági szakoktatás kiállításán az idén az a vezérgondolat vonul végig, hogy a gazdasági tudás, a gazdasági szakképzettség komoly értéket jelent, amelyet ma már a legszerényebb kiállító iskolák majdnem kivétel nélkül ezekre a körülményekre igyekeznek a szemlélők figyelmét ráterelni. Arra törek-szenek, hogy ezt a kiállítási anyagokkal beigazolják és népszerűsítsék a gazdasági szakismeretek megszerzésének gondolatát, a gazdasági szakoktatási intézmények szerepét, tanító-

és nevelőmunkáját, nélkülözhetetlen, hasznos voltát.

A gazdasági szakoktatási intézmények kiállítási csarnokában ez évben is fog gazdatanácsadó állomás működni, ahol kiváló szakemberek az érdeklődő közönségnek a helyszínen, azonnal ingyenes szaktanácsot foglalkoztatni a gazdasági élet körébe vágó minden kérdésre.

Remélhető, hogy a gazdák kihasználják a kedvező alkalmat és minél többen tekintik majd meg a gazdasági szakoktatási intézmények kiállítását, amelynek révén teljes képet nyerhetnek a magyar gazdaifjak gazdasági kiképzéséről és neveléséről.

Milyen kártevő bogarakat pusztítanak most a madarak?

A hasznos madarak mostani bogárirtó munkája a kártevők áttelelő alakjainak összeszedéséből áll. A téli bogárirtó munkát a cinkék több faja, a harkályok nemzetsége, a fakuszó és az ökörszem végzi igazában. Nézzük végig a munkájukat, akkor becsülni fogjuk őket. A didergő cinkék, mint cirkuszi mutatványosok tornásszák át az egész fát. Nincs az a buvóhely, melyet át ne kutatnának. Az ághegyeken, az éves vesszőkön lévő fényes fekete levéltetütő-jásokat is szorgalmasan összeszedik, mert ha kicsi is a falat, de van belőle elég, tehát jó az éhség csillapítására. A vastagabb ágakon lévő minden repedést átvizsgálják, mert itt húzódik meg a bimbólikasztó bogár, az almamoly hernyója, az almaeszeleny, melyiknek mindegyike már kiadósabb falat. Most egy gyapjaspille tojás-csomót fedez fel cinkénk és a szőrözetet eltávolítva, a peték fölül, máris vígan falatozik. Az almamoly kérégebe berágott

hernyója fölül is hamarosan lerántja a selyempaplant és gyorsan kiveszi „ágyából“ a kövér rózsaszínű testet, hogy begyében eltüntesse. Amott a fán már a madarak ácsa, a harkály forgácsolja a fa kéréget. Nagyon „üresen kong“, tehát alatta lévő üregben valami van. Néhány pernyi faragás után egy természetes fehér bogárlárvát huzal elő. Valamelyik cincérfajnak a fia volt. Kifaragja ő a faragó pille hernyóját is, ha nincsen mélyen a fában. Ha pudvás ágat, törzset talál, kifaragja az „elevenig“, a benne lévő bogárlárvákat pedig jóízűen elkölti. A harkály ismeri a kanyargós körtefémbogár lárvájának táptáplálási helyét a kéreg alatt, ezt is „kifaragja“ és jóízűen költi el a kövér, lapos testű lárvát. A gyengébb csőrű kis fakuszónak maradnak a kéregben élő szulárvák, ezeket ő is ki tudja kopácsolni, szedi is szorgalmasan, majd egy szén-cinke is segítségére jön. Így dolgoznak madaraink a gazda javára.

Jég nélkül maradtak a gazdák!

Az enyhe tél következtében a gazdák nem tudták jeget vágni és raktározni. Sajnos, most már remélni sem lehet, hogy a vizeken vastagabb jégkéreg képződ-jék. Így idén a jégvermek üresek maradnak. Ennek különösen a tejtermeléssel foglalkozó gazdaságok és a tejüzemek fogják kárát vallani. Az eset figyelmeztető, hogy a jégvágást mindig azonnal meg kell kezdeni, amikor az első alkalom kínálkozik. December végén, január elején most is lehetett volna jeget gyűjteni, azonban a gazdák abban bíztak, hogy lesz még hideg. Reménységükben azonban csalatkoztak és idén a legtöbb jégverem üresen maradt!

Ujból szabályozzák a birtok-eladásokat!

A kormány rövidesen új törvényt készít elő, amely a mezőgazdasági ingatlanok eladását fogja szabályozni. Cornateanu földművelésügyi miniszter kijelentette, hogy a törvénnyel a földbirtok elaprózódását akarja az állam megakadályozni. A magasabb gazdasági érdekek ugyanis megkövetelik, hogy a mezőgazdasági birtok bizonyos meghatározott nagyságon alól ne aprózódjék fel, mert a nagyon kisterületű földön nem lehet célirányos gazdálkodást folytatni. A törpebirtok legtöbb esetben annyit sem terem, hogy tulajdonosát és annak családját eltartsa. Tekintettel arra, hogy a földbirtok elaprózódása főképpen az eladások és hagyatéki eljárások során történik, az állam ezeket akarja úgy szabályozni, hogy a birtokok ne aprózódhassanak el egészségtelen mértékig.

Nyugati államokban az örökség útján való birtok felaprózódásnak olyan módon veszik elejét, hogy bizonyos birtoknagyság mellett több örökös esetén az elsőszülött fiúgyermeket illeti meg a birtok és az testvéreiket köteles pénzzel kielégíteni.

Március közepéig kedvezményes fuvardíj mellett lehet külföldre búzát szállítani!

A külföldre irányított buza után fizetendő kedvezményes szállítási díj érvényessége február hónapban lejárt. Mint hogy még nagyon sok kivitelre váró buza van Romániában, a vasut igazgatósága újabb rendeletet adott ki. Az új rendelet értelmében a külföldre irányított buzaszállítványok után érvényben levő kedvezményes viteldíj március 15-ig érvényben marad. A kedvezmény abból áll, hogy a kereskedő csupán a szállítási díj felét kell, hogy fizesse.

Romániai vaj iránt érdeklődnek a Közelkelet kereskedői.

A Palesztinai vajkereskedők nagy érdeklődést tanúsítanak a romániai vaj iránt. Eddig ugyanis a vajat Litvániából és Ausztráliából szerezték be. Romániának azonban sokkal kedvezőbb fekvése van a vajszállításának nézőpontjából. A palesztinai román kereskedelmi megbízott a bánági tejszövetkezetekhez felhívást intézett,

hogy tegyenek ajánlatot a vajszállításra vonatkozólag. Palesztinán kívül Egyiptom is érdeklődik a bánági vaj iránt.

Negyven vagon bort küld Románia a newyorki világkiállításra.

A román kormány a newyorki világkiállításra 40 vagon bort küld. Az „Argus” című közgazdasági ujság híradása szerint főképpen ókirályságbeli borokat fognak Amerikába küldeni.

Milyen gazdasági cikkeket keres a külföld?

A gazdák számára nagy tanulsággal szolgál azoknak a mezőgazdasági termékeknek a névsora, amelyeket Romániában külföldi államok keresnek. Anglia füstölthús, dió és hagyma iránt érdeklődik. Belgium és Kanada cirokseprüt akar vásárolni. Brazília borsót és fokhagymát keres. Svájc főképpen diót szeretne vásárolni. Franciaország pedig lóhere és lucernamag iránt érdeklődik.

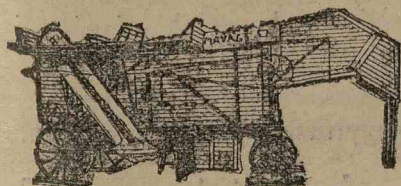
Terményárak Nagyszalontán.

Buza 390—400, kukorica 320—325 lej mázsánként.

Terményárak Nagyváradon.

Buza 400, rozs 300—310, árpa 430—440, kukorica 320—330, zab 440—450 lej mázsánként.

Gazdakörök és hércséplési vállalkozók figyelmébe ajánljuk a „MAVAG” (Magyar Állami Gépgyár, Budapest)

gyártmányu, önbeállós golyóscsapágyas, acélkeretű cséplőgépeket. Fordítható dobkosár, meghosszabbított kivitel, kétengelyű lengőládás szalmarázó rendszer, magasnyomású kenés. Szűk udvarokon és nagyobb emelkedéseken is könnyen szállítható. Hosszuszalmájú gabonák cséplésére kiválóan alkalmas, leggazdaságosabb üzem. „Mavag” szab. beszerelhető löhercséplőkészülék. „Mavag” kalapácsmalom. Hanomag 38 Hp. Diesel német- és legújabb kivitelű amerikai gyártmányú traktorok és más üzemgépek. Díjtalan helyszin látogatás! A legolcsóbb árakban és kedvező fizetési feltételek mellett rendeléseket már most felvesz a jövő cséplési időnyre a romániai kizárólagos Vezérképviselőt:

„INDUSTRIA-ECONOMIA” Kereskedelmi és Ipari Rt. Timisoara-Temesvár IV. Str. Bratianu 34.

Távirat: „Industria Timisoara”. — Telefon: 43-57.

Mulaffató

JÖJJ, JÖJJ HÓVIRÁG!

Hóvirág, szép virág,
Meddig kell még várni rád?
Nyisd ki már szép szeméd,
Tekints szét a föld felett.

Hóvirág, szép virág,
Ugy didereg a világ!
Üzd el a hideget,
Mutasd meg a szivedet.

Szólaljon meg picit szád
Hóvirág, szép virág,
S ne vess ránk: — Itt vagyok,
Megenyhülnek a napok!

GYÖKÖSSY, ENDRE.

A keresdi vár.

Azért mondták rá, hogy „keresd“, mert nem lehetett megtalálni.

Távol esett mindennemű hadi utaktól, városoktól, egy erdők közé bezárt völgyben, úgy hogy legfeljebb az eltévedt utazó bukkantra rá s akkor aztán azt is hitte meglepetésben, hogy valami mesebeli tündérvárra akadt, ahol egy teríték várja az asztalon s láthatatlan szellemek abrakoltatják meg fáradt lovát.

Nemcsak a szép Küküllőmegyének egyik nevezetessége a festői lovagvár, de egész Erdélyországnak.

Még most is teljesen ép és lakható.

Annyi érdekes alakzat, oly meglepően szép ajtók, párkányok, szögletek és oszlopok ékesítik a fenségesen komoly épületet, hogy mint egyik tudósunk mondja: „érdemes volna csupán a keresdi várról egy régészeti albumot készíteni.“

A vár az Árpádok idejében épült, még

pedig minden jel arra mutat, hogy a II. Endre alatt Erdélyben idéző német hercegek építették, mert tulnyomó a góth stílus benne s mert az ekkortájt épült német váraknak hű mintája.

Később aztán a Bethlen család birtokába került s azok a saját izlésük szerint folyton hozzá építettek egyet-mást.

Meglátszik biz ott nemcsak a román és a renaissance építési módor, de még a legközelebb lakó segesvári köművesek gusztusa is.

Ostromokkal ugylátszik sohase volt valami nagy dolga Keresdnek. Tört kardpengéket nem találnak alatta, sem golyóbisok nem hullanak ki a falaiból.

A béke hajléka volt.

Az üldözött erdélyi családok itt biztos föl nem fedezhető menhelyet találtak.

Egy-egy Bethlen mindig lakott benne. Régente valamelyikök (mert a Bethlenek közt majd mindig volt író és tudós) nyomdát is állított fel a várban. Bethlen Farkas története itt jelent meg.

A középkor egyik komor fészkeiből indult ki tehát Erdélyben az új kor erős hadseregét azok az apró ölbetük.

A vár berendezése nagy pompaszeretetre mutat, a szobák kényelmesek és faragványokkal vannak ékesítve, a föld alatt templom van góth stílusban s a faragott kőből való oltár benne igazi kis remek. Itt gyűltek össze isteni tiszteletre a Bethlenek. Külön padok állnak az asszonyok és a férfiak, valamint a várbeli tiszték és családok számára. Itt imádkoztatott az ajtós Károlyi Zsuzsánna, kinek fenn az egyik teremben még most is ott áll a fenőfaággya 1598. felirattal.

Kemény János fejedelem sírkövét is Keresden őrzik mai napig.

Shokásban volt, hogy a Bethlen családból ha valaki megnősült, a mézes heteket a félreeső várba ment eltölteni. Mai nap is közmondás Erdélyben, ha valaki nászútra indul: „Keresdre utazik“.

Minden magyar jegyezze jól meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

Minerva Biztosító Részvénytársaság

Tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni.

Csiki emlékek.

Csikszeredától nyolc kilométerre a Gyergyó felé vezető vasutvonal és Olt között fekszik Csicsó, mely az utóbbi időkben mindinkább fölfelé húzódva teljesen összeépült Mádéfalvával, sőt e történelmi multu falu vasuti állomásának homlokzatát is elfoglalta. Mádéfalva azonban a forgalom és érdeklődés középpontjából csak látszólag került ki, mert félrehúzódva is szépen fejlődik.

Valamikor Mádéfalva hallatára megemelték kalapjaikat az emberek, s mély részvéttel gondolnak arra a 400 katolikus székhelyre, kiket 1764-ben, hirtelen meglepve ágyaikban gyilkoltatott le Buccov osztrák generális, Erdély akkori főkormányzója — s gondoltak azokra a férfiakra, nőkre s gyermekekre, kiknek sikerült a sötét éjszakában a kegyetlen Siculicidium *Székhelygyilkolás* elől elfutni, s majd Hadik András tábornok vezetése alatt mostani hazájukba, Bukovinába menekülni.

Rég történt ez, de idő és távolság nem szakított el bukovinai testvéreinktől soha. Kapcsolataink lehetőségek szerint — mindig fennállottak, de mostani sorsközösségünk egészen közel hozott egymáshoz.

Meg vagyunk győződve róla, hogy ezt a közelséget ők is érzik, s ma is olyan széke-lyek, mint mi vagyunk.

*

De hadd térjek vissza Csicsóra, a kiindulási pontra.

Egy öreg székhely elbeszélése a Szentjános templom építésének évszázados történetét eleveníti meg előttünk.

— Nem vagyok én mesemondó — kezdi nógatásomra az öreg — de ha annyira kívánja a tekintetes úr, elmondom úgy, ahogy én is halottam gyermekkoromban az öregektől.

— Hát az úgy volt, hogy egyszer a csicsóiak és a delneiek — mivel hogy egyik falunak sem volt temploma — hosszas tárgyalások után elhatározták, hogy a két falu közé határba közös templomot építenek. Ezt azért eszelték ki, mert ahhoz módjuk nem volt, hogy ki ki magának templomot építhessen.

Most már csak az volt a baj, hogy a templom elhelyezésében sehogy sem tudták megegyezni. Mindkét község a maga határába szeretne volna a tempomot. Végre is sorsot huztak s a szerencse a csicsóiaknak kedvezett.

A delneiek nagy szomoruan, de mégis hozzáfogtak a közös munkához.

A két falu hordani kezdte a követ, meszet, homokot fel a Csicsó hegyére, de amit reggeltől estig felhordtak, következő éjjel az angyalok mind lehordták a delnei Szentjános dombra. Minden fáradozásuk hiába való volt, mert a nappal felhordott anyag nem maradt meg a Csicsóhegyen, hanem éjnek idején az angyalok visszaszállították a delnei Szentjánosdombra.

Egyszer aztán a delneiek eljöttek Csicsóba s az angyalok munkáját azzal magyarázták meg, hogy Isten csak a delnei határban tartja felépíthetőnek a templomot.

Nagy riadalom tört ki Csicsóban a hír hallatára, de Isten akarata ellen nem mertek szólani. Így aztán a delnei határban, a Szentjános hegyén építették fel a templomot, de idők multán mind a két faluban építettek újat, s így ez használaton kívül maradt. Az ősi templom azonban ma is áll rendületlenül s hirdeti őseinknek vallásukhoz való ragaszkodását.

*

Utóiratként azonban el kell valamit árulnom. Egy másik öreg ember azt mesélte nekem, hogy Csicsóhegyéről voltaképpen éjszaka idején a delneiek hordták le a követ a delnei Szentjánosdombra, mert igen óhajtották, hogy a templom az ők határukat szentelje meg.

Így történt-e a dolog, ma már nem lehet eldönteni, mert nagyon régen volt.

Vinceffy Sándor.

Olvassátok a „Keleti Ujság“-ot!

Apróságok • Adomák

Ismét helyreállították a kecsketej jó hírnevét!

A kecskét méltán nevezik a szegényember fejős tehenének, mert kis költséggel lehet tartani, kevés értékű takarmányt fogyaszt és nagyon tápdús tejet ad. Teje zsirosabb, mint a tehéné és régebben különösen azért örvendett nagy becsületnek, mert azt tartották, hogy a kecskét nem támadja meg a gümőkór betegség. Ezért a kecsketejet általánosan használták kisgyermekek táplálására.

A kisgyermekeknek kecsketejjel való táplálása közben azonban sok rossz tapasztalatot tettek. Megállapították, hogy a kizárólag kecsketejen élő gyermekeknél súlyos vérszegénység lépett fel, amely végeredményében a gyermekek halálát okozta. Az is kiderült, hogy bizony a kecskék között is akadnak gümőkórosok és így a kecsketejnek a másik előnye is elesett.

Mint sok más dologban, az igazságot itt is a középuton kell keresni! Valóban vannak gümőkóros kecskék, azonban ez a betegség a kecskék között általában ritkább, mint a tehenek között. A kecsketej káros hatását pedig abban a tekintetben, hogy ne okozzon vérszegénységet, úgy lehet elkerülni, hogy más tejjel keverjük, vagy felváltva használjuk. Nagyon jó szolgálatot tesznek továbbá kisgyermekek kecsketejjel való

táplálása esetén a gyümölcs és zöldséglevék. Ezek biztosan megakadályozzák a vérszegénység kifejlődését.

Gyermek, aki tizenegy éves korában evett először.

Angliában történt az alábbi érdekes eset. Egy angol fiúcska 8 hónapos kora óta nem tudott rendesen táplálkozni, mert a torka teljesen bedagadt. Tizenegy évig beöntések segítségével mesterségesen táplálták. A kisfiú közelebről meggyógyult és most rendesen táplálkozik.

Műveletlen népek csodálatos gyógy módja.

A vérbaj után fellépő hátgerincsorvadás és agylágyulás terén az utóbbi évtizedekben jelentős haladást értek el azért, hogy magának a vérbajnak a gyógyítása tökéletesedett. Így a vérbaj általában ritkábban jut el eddig a veszedelmes formáig. Az agylágyulás gyógyítása terén pedig korszakalkotó jelentőségű volt a felfedezés, hogy ha a beteget váltólázaz fertőzés éri, a vérbaj által okozott súlyos jelenségek enyhülnek, sőt bizonyos esetekben teljesen megszűnnek. Így a ma a vérbajnak ebben az utolsó szakaszában nagy sikerrel alkalmazzák a váltólázzal való kezelési módot.

Ezzel kapcsolatban abessziniái utazók rendkívül érdekes felfedezést tettek. Megállapították, hogy Abessziniában általános szokás, hogy a vérbaj utolsó szakaszában szenvedő beteget olyan vidékre viszik, ahol nagyon sok szunnyog van, amelyek váltólázzal fertőzhetik a beteget. Az ottlakó népek ugyanis tapasztalati uton rájöttek, hogy a váltóláz-betegség kiállása után a súlyos jelenségek enyhülnek,

vagy teljesen megszűnnek. A rendkívül érdekes megállapítás mutatja, hogy a természeti népek gyógyító tudományából az orvosi tudománynak még ma is sokat lehet tanulnia.

Különleges intézkedések háboru esetére.

A londoni állatkert személyzetét alapos oktatásban részesítették, hogy légi támadás esetén hogyan viselkedjenek és mit tegyenek a gondozásukra bízott állatokkal? A legérdekesebb utasítást a pókok ápolója kapta. A londoni állatkertben ugyanis egy olyan pókot is ápolnak, amelynek a csipése feltétlenül halálos. Az utasítások szerint abban a pillanatban, amint a légi támadás London ellen megkezdődne, az ápoló a pókot méreggel meg kell, hogy ölje. Ilyen módon akarják megelőzni, hogy a pók a zavarban elszabadulhasson és csipésével tömeges szerencsétlenséget okozzon. Veszedelmességét növelt, hogy rendkívül szapora, mert egyszerre 100 tojást tojik.

Olvasható írás.

Az új orvos megírja a rendelvényt a betegnek. A beteg nézegeti az írást és így szól az orvoshoz:

— Ki tudja majd elolvasni ezt az írást?

— Legyen nyugodt, — felelt az orvos — a gyógyszerész elolvassa.

— Nem igen hiszem, — felelt a beteg — mert a gyógyszerész én vagyok.

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.
Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
dr. Szász Ferenc.

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorúlnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

A. I. erdőőr, Ojtoz. Az Ön által beküldött tudósítás és az ebben leírt eset nyáron lesz időszerű. Így szíveskedjék addig türelemmel várni. Akkor leközeljük és egyidejűleg tanácsot adunk arra vonatkozólag, hogy mit lehetne tenni a esodahatású fürdő fejlesztése érdekében.

Ifj. G. P. Aradgáj. A földgáz kihasználásának jogát a törvény kizárólag az állam számára biztosítja. A földgázkutakat tehát csak az állam, vagy államilag engedélyezett és állami felügyelet mellett működő kereskedelmi társaság használhatja ki. Így azt a tanácsot kell adnunk, hogy a tervvel hagyjon fel.

M. I. A téli raktározás alatt megkeményedett és törekenyvé vált gummicsövet meleg vízbe kell áztatni és ezután glicerinnel jól be kell kenni. A gummicső ugyan soha sem lesz olyan rugalmas, mint volt azelőtt, azonban a glicerinnel átítatja és valamennyire megpuhítja. A gummicsöveket mindig az elraktározás alkalmával kell glicerinnel bekenni. Így ha pincében állanak, anyaguk nem romlik. A száraz és nagy hőmérsékleti ingadozásoknak kitett padlás nem alkalmas a gummicső raktározására. Legjobb a gummicsövet a nedves lezögőjú

és viszonylag állandó hőmérsékletű pincében tartani. Itt anyaga nem romlik meg.

K. A. Azuga. A esiperke gombát marhatrágyából készült gombaágyban nem lehet termelni. A gombaágyat lótrágyából kell elkészíteni. Az olyan lovak trágyája alkalmas esiperkegomba termelésére, amelyek abrakot is kapnak. Így a trágya a gombára nézve könnyen felvehető értékes tápanyagokat tartalmaz. Vásároljon gombatermesztésről szóló könyvet és annak utasításai alapján kezdje meg a gombatermelést. Ajánljuk a következő könyveket: Pekrinyi: A esiperkegomba tenyésztése, ára 78 lejt és a portó. — Bessenyei Zoltán: A esiperkegomba termesztése, ára 126 lejt és a portó. A könyveket kiadóhivatalunk utján megrendelheti a Minerva könyvkereskedéséből, esetleg utánvételezéssel is. Ismételtlen figyelmeztetjük, hogy alapos tanulmány után kezdjen a gombatermeléshez és eleinte csak kisebb kísérletet végezzen, hogy sikertelenség esetén ne érje nagy veszteség.

B. K. A gyakorlati megfigyelések alapján a baromfi telep méreteire nézve a következő adatok nyújtanak felvilágosítást. Az ól méretei: 7 tyúk, 5 ruca, 3 liba és 3 pulyka számára kell egy négyzetméter alapterületet számítani. A fészkek számára a helyet külön kell számítani. A esirkevelő hely másfélszer akkora kell, hogy legyen, mint a baromfiól. Az ól mellé kaparó-szint kell létesíteni, amely legalább kétszer olyan nagy területű kell, hogy legyen, mint az ól. A kaparó helyet pótolhatja a kifutó. Ennek nagyságát a lehetőségek szabják meg. Ez esetben is kell kis kaparó-szint létesíteni ahová a baromfiak esős, szeles időjárás esetén nappal is behúzódhatnak. Így az ól nappal üresen állhat, ami tisztasági és a baromfiak egészségi nézőpontjából előnyös.

Nagyon óvatosan fogjon hozzá a telep létesítéséhez. Mindent alaposan vegyen számításba, mert könnyen ráfizethet a vállalkozásra. Sokan megjárták, midőn hasonló vállalkozásba fogtak.

Többeknek. A műkedvelő előadások jegyeit a fennálló törvé-

nyek értelmében a pénzügyigazgatóság által kiadott papírra kell nyomtatni. A jegyeket az előadás előtt 5 nappal be kell mutatni a pénzügyigazgatóságnak. A kedvezményes és tiszteletjegyeket is csak a pénzügyigazgatóság által rendelkezésre bocsájtott papírra szabad nyomtatni. Azokat, akik a rendelkezéseket megszegik, szigorúan megbüntetik.

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

B. I. Olasztelek, L. P. Micsko, T. P. J. Szilágyborzás, G. I. Szamoskrassó, G. F. Firtosmartonos, O. K. Biharpüspöki, E. L. Mezőbaj, K. E. Magyarsáros.

ELŐFIZETŐINKHEZ!
A könyvnapárt mindazon előfizetőinkhez elküldtük, akik hátrálékukat befizették. Ezek alól legfeljebb azok kivételek, akik az utóbbi napokban küldték be, vagy fizették ki hátrálékaikat. Igyekezzünk azonban azon, hogy ezen utóbbiak is a legközelebbi napokban hozzá juthassanak naptárjukhoz. Felhívjuk azon hátrálékosaink figyelmét, akik még eddig nem tettek eleget fizetési kötelezettségüknek, hogy naptárkészletünk még tart és ha rövid időn belül kiegyenlítik tartozásukat, a naptárt feltétlenül elküldjük címükre. Egyébként a hátrálékosokkal ismételtlen közöljük ezen a helyen is, hogy a naptártól függetlenül igyekezzenek rendezni tartozásaikat, mert akik nagyobb hátrálékban vannak, azoknak a lapküldést, minden további felszólítás nélkül, megszüntetjük.

Tudomásunkra jutott, hogy az új házások bejelentésénél olyan esetek is fordultak elő, hogy azokat is bejelentették, akik évekként ezelőtt nősültek meg. Természetesen ezeknek a lapot nem indítottuk meg. Tájékoztató végelt közöljük, hogy csak azon új házásokat vehetjük figyelembe, akik az utóbbi negyedév leforgása alatt nősültek meg, míg ha korábban nősültek meg, de a bejelentést annak idején bármely okból kifolyólag elmulasztották, nem vehetjük figyelembe ingyen lapküldés szempontjából.

Felhívás Alsófehér, Bihar, Csik, Szatmár és Torda-aranyos megyei előfizetőinkhez! Közöljük előfizetőinkkel, hogy Kováts Eudre, Tóth Imre, Török István és Vinczeffy Sándor kiküldöttjeink a napokban felkeresik az említett megyékben levő hátrálékos előfizetőinket, hogy a hátrálékos díjakat beszedjék. Felkérjük az összes hátrálékosokat, hogy gyűjtésük össze a pénzt és ha kiküldöttünk megjelenik falujukban, nyugta ellenében fizessék ki a hátrálékos összeget. Bihar megyének csak azon járásait keresi fel kiküldöttünk, ahol utóbbi időben még nem volt senki. Ulyenek a nagyszalontai és belényesi járások.

Többeknek. Előfizetőink közül többen közölték velünk, hogy naptárjukat nem kapták kézhez annak dacára, hogy az előfizetési díjat már hónapokkal ezelőtt kifizették és így hátrálékban nincsenek. Mi minden egyes esetet megvizsgáltunk s mondhatni kivétel nélkül megállapítást nyert, hogy az igénylőknek a naptárt még az első szétküldés alkalmával elküldtük. Miután minden egyes naptár-reklamálónak külön-külön nem írhatunk, ezért itt hozzuk tudomásukra, hogy nem a mi hibánkból történt a naptár át nem vétele, hanem utközben vagy magában a községben kalóldhatott el. Igyeksziunk azonban arra, hogy azok akik jogosultak a naptárhoz, kárt ne szenvedjenek. Azt is közöljük, hogy naptár helyett ajándékba más könyvet nem adhatunk.

G. Gy. Szamoskrassó. Múskor a pénz beküldésénél szíveskedjék a melléknevet, vagy számot is odaírni.

H. A. Zimánduffalu. Kérdésére közöljük, hogy az Őszövetség versbe foglalva kapható. Ára 30 lej és a portóköltés. Ha a könyvre szüksége van, kérjük a pénzt a Minerva könyvkereskedéshez Cluj, Str. Reg. Maria No. 1. címre beküldeni, ahonnan azt postázni fogják.

Cs. A. Kőszegremete. Új házának csak lelkészi igazolás ellenében indítjuk meg lapunkat. Önnek múlt évre 150 lej hátráléka van. Ha ezen összeget, valamint az igazolást beküldi, fiának a lapot egy évig ingyen küldjük.

Műkedvelők figyelmébe! Közöljük az érdekeltekkel, hogy a beküldendő szindarabos szövegkönyvek felzetét egyenként 2 lejes repülőbéllyeggel kell felbélyegezni.

K. S. Tudósítását közölni fogjuk, a levélben közöltek azonban nem alkalmasak arra, hogy lapunk nyilvánossága útján közöljük olvasóinkkal. Könnyen kellemetlensége lenne abból Önnek is!

K. K. Désháza. N. I. A-nak jár lapunk már 1938 január óta, mint rendes előfizetőnek. Arra fizetett is és így nem értjük kérdését.

K. E. Magyarsáros. Gáspár J-nak múlt évre 150 lej hátráléka van.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: K. F. J. Kisiratos 305, Sz. B. Zalánpaták 155, D. J. örm. Csomakörös múlt év végéig még 26 lejt kérünk. **Zajzonból:** T. J. No. 62. 150 és R. I. 150, T. J. Maroskoppánd 150 (r. 1939 okt. 1-ig), M. F. Vámfalu 143, F. Á. S. Vaslobeni 150 (r. 1939 okt. 15-ig), B. I. Csiksomlyó 150 (r. 1939 XII. 31-ig), Cs. K. S. Erdőgyorok 155 (r. 1938 XII. 31-ig), L. I. Csikkozmas 138 (r. 1937 XII. 31-ig), Sz. J-né Nagyszeben 150 L. ebből 75 L. hirdetés, 75 L. előf., r. 1939 júl. 1-ig, K. J. Zágon 150, B. E. Poklostelek 150, P. I. Türcs 150, Sz. A. Datk 150, D. D. Székelykeresztur 150, V. J. Székényerüszentmárton 150, Ifj. D. A. Varsole 150, K. M. Nagyszalonta 150, A. L. Alsóvalkó 150, B. J. Alsóvista 155, G. I. Székelyhid 300, B. B. Berettyószéplak 150, Sz. F. Felvine 150, V. I. Marosludas 150, Sz. I. Magyaró 100, S. A. Szamosósmező 900, B. J. Lonyai telep 155, G-kör Kobor 150, S. I. Krizba 150, Cs. K. S. Erdőgyorok 155, Sz. Gy. Pelbarhida 150, Özv. K. J-né Pankota 150 J. I. Majlátálva 150, Cs. B. Nagyborosnyó 155, M. M. Szamosardó 150, B. M. Magyardéce 155, K. S. Lázári 143, Sz. S. és P. B. Érszőlős 300, P. A. Berend 143, H. A. Lázári 143, Sz. Gy. Máia 100, K. F. Iszló

155, A. Gy. Barcauffalu 250, S. I. Segesvár 155, P. J. Magyarpécska 155, K. G. Dézma 230 (könyv elküldve), Gy. A. Szalács 150, P. B. Szentpál 155, T. M. Bölön 150, F. I. Kászonfeltiz 150, Sz. S. Nagybaromlaka 300, I. M. Angyalos 150, G. E. Egri 150, I. B. Ákosfalva 150, Cs. S. Egri 150, M. S. M-á Domokos 143, F. B. Hodod 150, N. F. Erdőfüle 150, P. A. Egri 155, B. E. Szélszeg 235, Sz. J. Agris 155, Sz. M. Zsidve 150, R. K. Segesvár 150, R. B. Torda 150 és P. S. Sépsibikszád 150 lej.

Apróhirdetések

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Állástkeresők részére 20 szóig 40 lej. — Előfizetőinknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő. Jélgés leveleket csak a portó beküldése esetén továbbítunk. Ugyisint az érdeklődésekre is csak úgy adunk választ, ha a válasz lev. lapot mellékelik, vagy bélyegben küldik be a portóköltésért.

Eladó Sanaica-ban (Biharsályi) 8 és fél kataszteri hold jókarban levő szántó. Fele búzával, fele lóherével van bevetve. Továbbá 1307 négyszögöles beltelek, lakóházzal, gazdasági épületekkel. Váradról 14 km. műt vezet. — Posta: Baia-Félix. Bencsik Sándor, főerdőmérnök.

Keresek megbízható, szorgalmas gyermektelen házaspárt, a férfit a gazdasági munkákra, fejésre, az asszonyt a konyhára mindenesnek. Ajánlatok feltételek megjelölésével, **Datky Árpádné,** Sibiu-Nagyszeben. Str. Verzelor 31. küldendők.

Minerva Rt. nyomdája Kolozsvár.

Serv. Cen. C. VI. A. Bun de imprimat.

Kérjen mutatványszámot gyermeke számára az

Uj Cimborá

című képes gyermeklapból. Megjelenik havonta kétszer. Előfizetés egy évre 200, félévre 100, negyedévre 50 lei. Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

Szinielőadás Görgényszentimréen.

A görgényszentimrei róm. kath. egyház műkedvelői nagy sikerrel adták elő a „Bettyár kendője” c. szindarabot Pingärtner Béla r. k. ig. kántortanító rendezésével. Főszerepben Pingärtner Béláné, szereplők Bartha József, Kovács Mancsi, Bereczky Ferencné, Sipos Sándorné, Pozsonyi Józsefné, Vajda Miklós, Pap Albert, Kiss István, Kohl Lajos, Sipos Sándor, Pap Géza, Fábrián János, Keresztes Ödön,

Gergely József. A darab sikerében sokat működött Sántha Vilma. Az előadás a róm. kath. iskola termében volt, melyet a közönség zsufolásig megtöltött.

Béke vagy háború?

Spanyolország szörnyű belső háboruja döntő fordulathoz jutott. A nemzeti csapatok elfoglalták a vörösek legfontosabb

területeit. Barcellona városa elestével a francia határig nyomultak előre Franco hadai.

Ma még azonban a vörösek kezén van Madrid, az ország fővárosa s ekörül tekintélyes terület. Most a vörös kormány vezetői között nagy ellentét támadt abban a tekintetben, hogy békét kössenek-e Francoval, vagy tovább folytassák a polgárháborút. A köztársaság elnöke, Azana, a béke mellett van, a miniszterelnök Negrin, nem akar békülni. Azt reméli ugyanis, hogy az angol és francia szövetség háboruba keveredik Francóék pártfogóival, az olaszokkal és németekkel és akkor a menekült spanyolok is újra beleavatkozhatnak a küzdelembe. A helyzet

mostani állapotában mégis remélhető, hogy a békepárt fog győzedelmeskedni s vége lesz a szörnyű testvérharcnak.

Negrin.

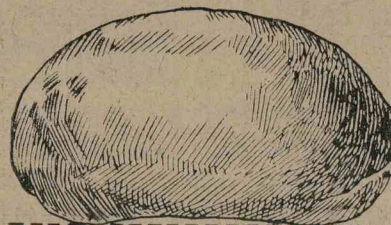

Azana.

Tanuld meg!

Különbség a lisztek között!

Két kenyér képét mutatjuk be. Mind a két kenyeret félkiló kenyértésztából sütötték. A baloldali kenyér lisztje bánkúti búzából készült, a jobboldali kenyér lisztjét a Mentana nevű olasz búzából örölték. Lát-

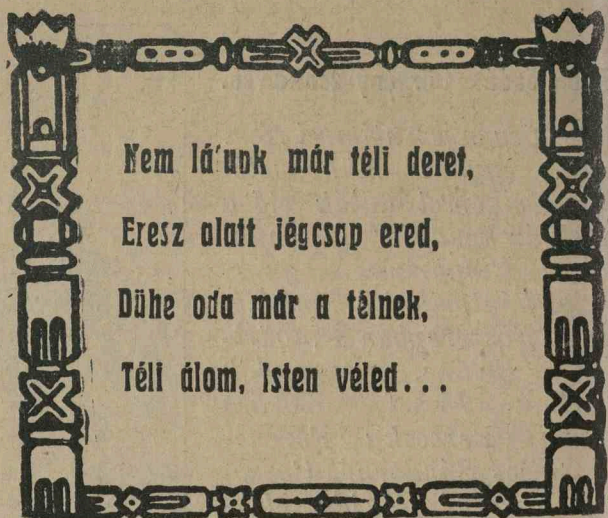

Bánkúti 1201

és Mentana

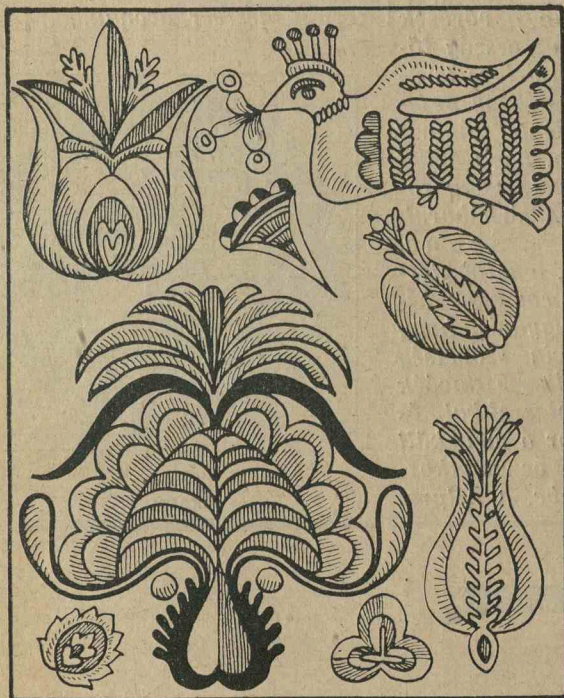
búza lisztjéből készült kenyér

Nem látunk már téli deret,
Eresz alatt jégcsap ered,
Dühe oda már a félnek,
Téli álom, Isten véled...

jük, hogy az acélos buzából készült kenyér szépen fel- nő. Ezzel szemben a puhaszemű olasz buzából készült kenyér lapos marad és így a kenyér belseje nem jó minőségű. A kép intés azok számára, akik még most sem akarják elismerni, hogy a jobb minőségű területnek nemcsak a termékek értékesítése, hanem háznál való felhasználásuk szempontjából is óriási jelentősége van.

A magyar díszítés alapformái.

Mai díszítő elemeinkkel bezárjuk „a magyar díszítés alapformái” cikksorozatunkat. Mintegy 1200 díszítő elemet és díszítést közöltünk. Igyekeztünk a különböző vidékeken évszázadok óta használtos formákból a legjellegzetesebbeket

megismertetni, varrottas, festett és faragott díszítéseket egyformán.

Reméljük, jó szolgálat a köznek, hogy ezeket a díszítéseket közkinccsé tettük. A „Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet” összegyűjtve könyvalakban is kifogja adni a magyar díszítés alapformáit nem kis öröme azoknak, kik régóta szorgalmazzák ezt a kiadást.

— Mondd asszony, mi van azzal a kabátommal, amelyik festékes lett?

— Kitisztítottam és utána kiakasztottam a kertbe száradni.

— És eltűnt a folt?

— El biz'a, a kabáttal együtt.